NTNU

KANDIDAT

10093

PRØVE

SØK1024 1 Markeder og markedssvikt

Emnekode	SØK1024
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	20.05.2026 07:00
Sluttid	20.05.2026 10:00
Sensurfrist	11.06.2026 21:59
PDF opprettet	19.10.2026 12:52

Seksjon 1

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
ℹ	Forsiden	Informasjon eller ressurser
1	Eksamen	Langsvar

1 Eksamen

Skriv ditt svar her

Del 1

a) Effektiv bruk av innsatsfaktorer handler pareto effektivitet, hvor ingen kan få det bedre uten at noen får det verre. Dersom bruk av innsatsfaktor ikke er paretoeffektivt, kan man foreta en paretoforbedring, der den ene bedriften kan få det bedre uten at den andre får det verre. Vi har MRTS_1=MRTS_2 ved effektiv bruk av innsatsfaktorer. Det første velferdsteoremet handler om hvordan i en perfekt konkurranseøkonomi, vil markedet naturlig bevege seg mot pareto effektivtiet. Dette er fordi MRTS_1=w/r=MRTS_2. I et frikonkurransemarked står alle bedrifter ovenfor samme priser av innsatsfaktorer, og tilpasser seg deretter. Effektivitet byr på antakelsene:

Forutsetninger:
1. Ingen har markedsmakt
2. Fullstendig informasjon
3. Fullstendig marked
4. Ingen eksternaliteter.

b) En edgeworth boks viser til to bedrifters isokvanter i forhold til hverandre. Den har helning lik MRTS som viser til hvor mye av en innsatsfaktor en bedrift er villig til å gi opp for ekstra av en annen innsatsfaktor. Dersom isokvantene til de to kurvene skaper en linse (markert med A), er det ikke en pareto effektiv allokering av innsatsfaktorer. Da vil ikke MRTS_1 være lik MRTS_2. Dersom de to isokvantene tangerer hverandre, er det pareto effektivt og vi kan ikke gjøre en pareto forbedring, en endring der noen får det bedre uten at andre får det verre. Da vil MRTS_1=MRTS_2. Når flere isokvanter til to bedrifter tangerer hverandre kan vi trekke en kontraktskurve-linje. Denne viser til alle de effektive fordelingene av innsatsfaktorer i en produksjon. Hvor bedriftenes villighet til å gi opp en innsatsfaktor for en økning i den andre er lik. Viser til graf 1.

Del 2:

a) Ved frikonkurranse får vi et produsentoverskudd og et konsumentoverskudd som samlet blir det samfunnsøkonomiske overskuddet. Dette gir optimal velferd til samfunnet. Vi har også produsert kvantum Q*, til prisen P*. Etterspørsel er lik tilbud: ingen markedssvikt. Viser til Graf 2

Ved monopol endrer det seg. Monopol kjennetegnes ved at det kun er en tilbyder i markedet. Siden det bare er en tilbyder, kan ikke konsumentene lengre flytte konsum til en annen bedrift dersom prisene blir for høye. De er nødt til å kjøpe av denne bedriften. Dette gir bedriften makt til å øke prisen med et prispåslag. Vi ser på grafen at bedriften setter prisen som P(m+1), dette er en økning fra Pf som ville vært ved frikonkurranse, samtidig som de tjener P*. Det produseres også nå et lavere kvantum enn det ville gjort ved frikonkurranse, (Qf flyttes bak til Q*). Viser til graf 3

b) En monopolbedrift oppnår optimal profitt når MR=MC. Monopolistene kan sette et prispåslag på produktene sine slik at de tjener mer, enn hva bedrifter i frikonkurranse kan (da konsumenter bare bytter over til billigere produsenter). Det betyr at ved monopol blir det produsert lavere kvantum, til høyere pris, enn det gjøres i frikonkurranse. Dette er en markedssvikt som gir lavere konsumentoverskudd, og dødvektstap. Vist i grafen får vi et dødvektstap ved b+c. Dette er et effektivitetstap som viser hvor mye samfunnsøkonoimsk overskudd vi mister ved at bedriften er et monopol i stedet for frikonkurranse.

Hvor stort dødvektstap avhenger av hvilken pris monopolene setter, som igjen avhenger av elastisitetene til konsumentene. Jo lavere elastistet jo mer markedsmakt har monopolisten og jo mer dødvektstap oppstår.

Dødvektstap er fargelakt i graf 4.

c)

Argument for maksimalpris:

Dersom myndighetene setter en makspris som er lavere enn monopolprisen, vil konsumentene kunne kjøpe produktet til en lavere pris. Det betyr at flere vil ha rå til produktet, og total velferd øker.

Argument i mot:

Dersom myndighetene innfører makspris produserer monopolisten lavere kvantum. Siden de er eneste tilbyder kan det være vanskelig å få tak i produktet, og det vil produseres for lite. Dette gir også lavere total velferd.

Del 3:

a. Svar: (c)

b. Svar: (b)

Del 4:

a. Svar: (d)

b. Svar: (c)

Del 5:

a)

Hva gjør Simple Books

Dersom Boring Books setter høy pris: 70$, vil Simple Books sette høy pris: 180$. Dersom Boring Books setter lav pris: 25$, vil Simple Books sette høy pris: 180$

Simple Books setter høy pris uansett hva Boring Books gjør og har dermed en dominant strategi i høy pris.

Hva gjør Boring Books:

Dersom Simple Books setter høy pris: 180$, vil Boring Books sette lav pris: 25$

Dersom Simple Books setter lav pirs 25$, vil Boring books sette lav pris: 25$.

Boring books setter lav pris uansett hva Simple Books gjør og har dermed en dominant strategi i lav pris.

Dette spillet har en Nash likevekt i 400,500.

b) Svar: (c): Det finnes en likevekt i dominerende strategier. Begge to har hver sin dominerende strategi: som vil skape en likevekt i punktet 400,500. Simple Books har dominerende strategi i høy pris, mens Boring har i lav pris.

c) Svar: (d): Bedriftene mangler informasjon om hva hverandre vil gjøre.

Del 6:

Følgende utsagn er riktige: (b), (e), (i), (k)

Ord: 799

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?
Bruk følgende kode:

0 0 2 8 1 3 8

Håndtegning 1 av 2

Fill out Question Code and Test Information on every sheet. Fyll inn oppgavekode og emneinformasjon på alle skisseark.

Question Code Oppgavekode	Date Dato	Subject code Emnekode	Candidate ID KandidatID	Question no Oppgavenr	Page number Sidetall	Number of pages Antall ark
0028138	20.05.26	SØK1024	10093	1	1	2

Writing area Skriveområde

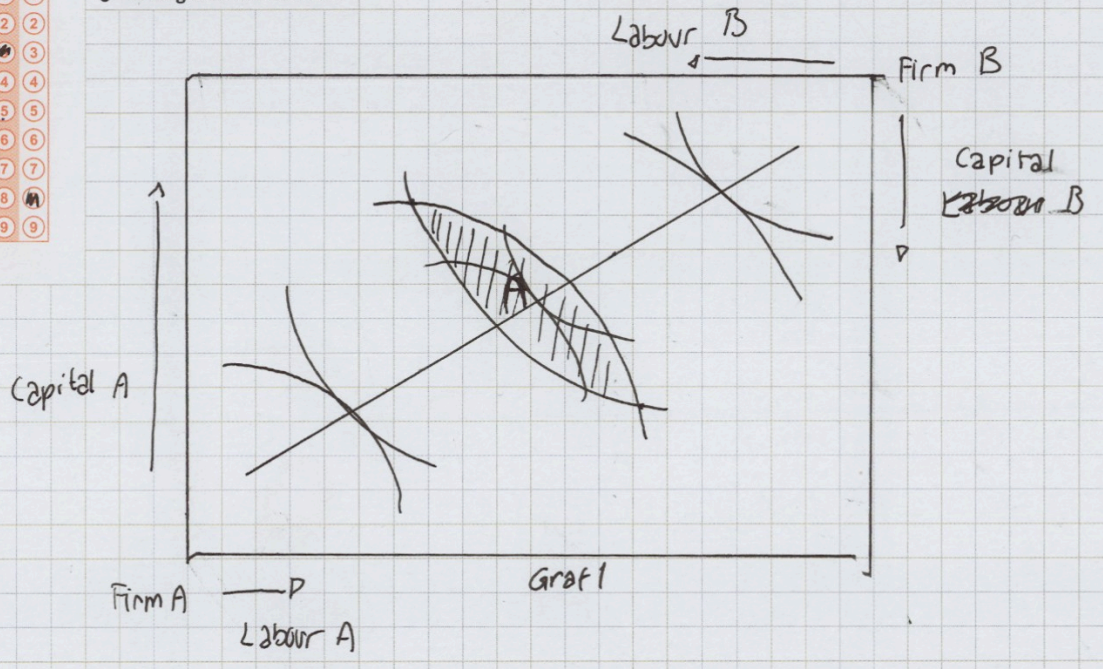

Form Number:INSPERA-02-160919-1 Provider:CADA Sistemas Informáticos www.cada.es

Håndtegning 2 av 2

Fill out Question Code and Test Information on every sheet. Fyll inn oppgavekode og emneinformasjon på alle skisseark.

Question Code Oppgavekode	Date Dato	Subject code Emnekode	Candidate ID KandidatID	Question no Oppgavenr	Page number Sidetall	Number of pages Antall ark
00281388	20.05.26	SØK1024	10093	2	2	2

Writing area Skriveområde

Del 2

a) Frikonkurranse:

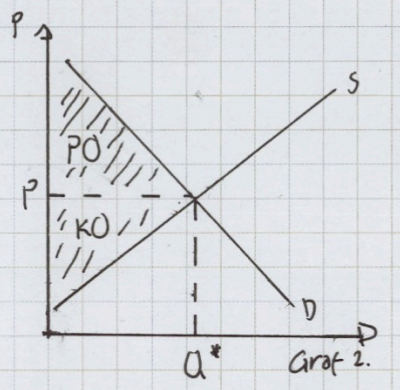

Graf 2.

PO + KO = SO

S = Supply

D = Demand

Monopol

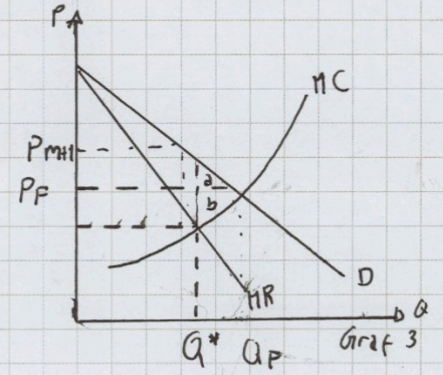

Graf 3

MC = marginal cost

MR = marginal revenue

D = demand

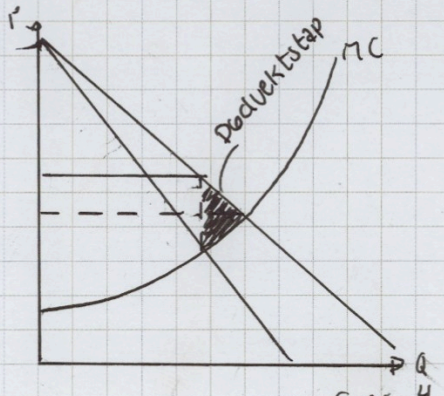

Graf 4

Form Number:INSPERA-02-160919-1 Provider:© CADA Sistemas Informáticos www.cada.es